

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8 itrum illi qui sunt subiecti potestati alterius possint vouere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

potentia ad matrimonium, & eius opus. Solene autem sic obliga: qd vous est inhabilis ad matrimonium, & eius opus, ita qd contraheas, matrimonium est nullum: & si viratus illo, peccat mortaliter, etiam reddendo debitum. Et quoniam distinctio specifica virorum ex parte obiecti attenditur (unde non est hic diversitas) ideo eiudicet speciei est transgressio solemnis, & simili voti solemnis folii, & coniuncti cum voto simplici praecedente, vel sequente. Immo enim est speciei transgressio solemnis, & simili voti solemnis folii, & differenti tolli secundum magis, & minus grave. Vnde in litera dicitur, quod grauius peccat, qui solemnem transgreditur. Ad obiectum autem ex 4. feuent. dicitur, qd distinctio specifica, qua sensitum in homine differt specie a sensitivo puro, pura, in leone, non est ex parte obiecti ut patet de oculis, & ceteris sensibus, sed ex parte habentis. Vnde ex hoc non habeatur aliquid contra determinationem factam.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum illi, qui sunt alterius potestati subiecti, impediatur a uocando.

AD OCTAVVM sic procedit. Videtur, quod illi, qui sunt alterius potestati subiecti, non impediuntur a uocando. Minus enim vinculum superatur a maiori: sed obligatio qua quis subiectus homini, est minus vinculum, quam votum per quod aliquis obligatur Deo. ergo illi, qui sunt alienae potestati subiecti, non impediuntur a uocando.

Super questionis ostiagissimodatur articulatum ostium.

IN ar. 8. eiusdem SS. qd dubium occurrit, An uotum subiecti eo, in quo subiectus obligat subiectum ad mortale antequam innocentia superiori. Verbi gratia. Vouet religiosus quotidie dicere septem psalmos penitentiales, nec hoc uotum indicat prelato suo, si interius transgreditur tale uotum, et peccat mortaliter. Videatur enim quod non peccet, falso mortaliter, quia tale uotum vtque innocentia pralato, non est firmum, ut patet, & in litera dicitur in responsione ad tertium, & ad quartum. Et si non est firmum, ergo non est uotum, quoniam de ratione voti est firmitas. Et si non est uotum, ergo non habet vim obligatiuum ad mortale. In oppositum est, quia uotum conditionatum extante conditione obligat ad mortale: fed huiusmodi uotum est conditionatum, ut in litera dicitur in responsione ad ultimum, & conditio extat: nam conditio subintellecta est, si superior non contradixerit, & haec extat quando superior habet uotum, ergo huiusmodi uotum obligat ad mortale neiciale superiore.

¶ Ad eundem huius difficultatis sciendum est, quod bonum supererogationis quod subditus vouchet potest dupliciter se habere ad subdictum uouentem scilicet vi inhibitu in communi, vel in particulari vel ut non inhibitu. Habet enim se ad religiosum, ut inhibitus in communi, opus peregrinationis, quia non potest fine licencia exire claustrum: ut inhibitus uero, in particulari, opus mortificationis uerberando te, & huiusmodi, si a prelato prohibetur fieri fine sua licencia. Ut non inhibitus uero opus orationis, quando sibi vacat. Si igitur subditus nouet opus supererogationis inhibitus, subintelligit conditio affirmativa, si superior consenserit, qm alter materia voti non esset opus virtutum. Opus n. inhibitus flante inhibitione constat: non esse opus virtutum. Uotum autem est promissio facta Deo, & non deber esse ridicula. Vnde tenetur subditus consensum superioris requirere antequam sit in mora perfolueri uotum. Nisi enim ipse superiorum tenere requirere de relaxanda inhibitione, eu cocedenda licentia, vana & ridicula est promissio. ¶ Et confirmatur, quia in promissione qua sit homini cum conditione, si confenserit amicus, et cognatus, &c. aut implete subintelligit, qm debeat requirere consenitum, aut specificatus quis tenuerit, si inter rationales homines sit contractus. In uoto autem inter hominem, & Deum fit quasi contractus quidam, & cum non expeccetur quod Deus procurare debeat consensum superioris, refat ut vouches teneatur ad superioris consensum requirendum. Tempus autem requirendi, ut dictum fuit, est antequam sit in mora implendi promissum. Si autem subditus uouet Deo opus supererogationis non inhibitus, tunc conditio subintelligit, et negatur scilicet si non contradicit superior. Et ratio est, quia actus supererogationis, qui est in potestate superioris non inhibitus, est vere actus virtutis, & flante conditione non inhibitionis, est in potestate uouentis durante conditione, ergo potest esse materia uoti. Non requiritur ergo ad hoc, quod tale uotum sit vere uotum conditionatum, consensus superioris: quoniam in nullo potestatem superioris laddit.

F Et propterea ad dubium modum dicimus, qd puta, puella, uxor, religiosus &c. vouches non potestate superioris, teneant ea implere, non sciente, & peccat mortaliter transgrederetur, non contradictionis superioris. Et ad obiectum

T2 Prat. Fili; sunt in potestate patris: sed filii possunt, ppter in aliqua religione etiā sine uoluntate parentum. Ergo non impeditur aliquis a uocando per hoc, qd subiectus potestari alterius.

T3 Prat. Matis est facere qd promittere: sed religiosi qui sunt in potestate prelatorum, ppter aliqui facere sine licencia fuori praetorum, puta, dicere aliquos plenos, ut facere aliquas absences, ergo uidetur qd multo magis possint huiusmodi Deo uocando promittere.

T4 Prat. Quicq; facit, qd alicuius.

Eto propter diuersam dispositioenem materiarum est esse inhibitu, vel non esse inhibitu, in determinatis. Sed hic occurrit dubium non pertinaciam, sed in consensu, non in contradictione. In operationem uel ieiunium, si superius negat licenciam eo, non inhibet ieiunium, an teneatur manutenebitur? In operatione uel ieiunio, si superius negat licenciam eo, non inhibet ieiunium, an teneatur manutenebitur? In operatione uel ieiunio, si superius negat licenciam eo, non inhibet ieiunium, an teneatur manutenebitur? In operatione uel ieiunio, si superius negat licenciam eo, non inhibet ieiunium, an teneatur manutenebitur? In operatione uel ieiunio, si superius negat licenciam eo, non inhibet ieiunium, an teneatur manutenebitur? In operatione uel ieiunio, si superius negat licenciam eo, non inhibet ieiunium, an teneatur manutenebitur? In operatione uel ieiunio, si superius negat licenciam eo, non inhibet ieiunium, an teneatur manutenebitur?

¶ In oppositum autem est, qui approposito dicitur quod ad constitutendum uotum conditionatum, non est in potentia superioris consensus ad opus, ut par ei datur, sed in potentia superioris obligacionem huiusmodi uoti sufficiens specie operis.

¶ Ad hoc dicitur, quod quia consensus defensio-

gatur ad uotum ratione materie, quia licencia ministratur, et in potestate superioris. Et in potestate superioris non opparet qd sit deus uirtutis, nec potest ei consensu-

superiori non inhibitus, ideo committit ei consensu-

rioris directe ad opus reponit, quod ei consensu-

ad opus inhibebit, definit esse materia uoti, non obli-

igatio uoti non se extendit ad hoc, sed ad subdictum

habetur materia uoti, & obligatio non excede-

re uotum, non est in potentia superioris, sed in potes-

tae subiecti ab eo cuius est, teneatur manu-

teni uotum superius, quoniam in latere obli-

igatio remaneret resipici illius operis, non obli-

gatio uoti non excedeatur, sed ad hoc, qd definiet esse. Sicut nec habet uotum, non est in potes-

tae idicare uotum, sed in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

gatio uoti, non est in potestate superioris, non obli-

ficio per votum, & vniuersaliter vt promissa Deo, & negat quan-

doque quis coedere aliquid subdit, quod vt Deo exo-

nendum concederet deo tunc est dicere, q̄ tenebit per ore rem,

et opus, vt promissa Deo. Nec est simile de coniuge habente vo-

tum casfatis, quia non est uti actu veneratio reddendo debitum,

re facere non potest, peccat: sed
subdit non peccat ueniendo,
quia hoc nunquam innenitur
prohibitum, ergo uidetur q̄ de
iure possint uovere.

SED CONTRA est, quod Nu-
me. 30. madatur, quod si mulier
in domo patris sui, & adhuc in
puellariestate aliquid uocerit, nō
tenerur rea noti, nisi pater eius
confenserit: & idem dicit de mu-
liere habente iurum, ergo pari-
tatione, nec aliae personae alterius
potestati subiecta possunt se uo-
to obligare.

Contra in oppositum autem est, quia superior reuocans peccat, vt pater
per dictum Augustini sententia simplicia ex 30. Numeri, vt pater per
dictum Augustini in eodem loco, cuius verba in parte allegan-
tiam, ut in Magistro sententiarum in 32. diff. 4. & habent in Decreto
cap. Manifesto. Vbi Gratianus in fine cap. Miserem ex-
planatur hoc explicit.

Ad eas cidentias præmitenda sunt duo. Et primum, q̄ cum
confundens, vel diffidens superioris in yoto subdit, recipiat direc-
torem uotum, qui quia non est ipsi votum, sed superioris
non potest esse materia subdit: nullus enim potest obligare
Deo quod suum non est: conquepsit est, ut quanto superior con-
didit uoto aliquid, puto ieiunium, uel orationem, facit
alium illum qui est materia voti, scilicet inuentus, non simpliciter &
absolue, sed ad præmissum, & exhibendum Deo quod exigi-
t. Et sufficit ad hoc, q̄ res sit materia voti subdit, ut manife-
staret in exemplo rerum corporalium. Vir namq; concedens
voto ut uxoris talis vas argenteum Deo, non facit per hanc con-
cessionem, q̄ illud vas sit simpliciter & absolute uxoris: sed facit
illud ut uxoris quo ad præmissum, & exhibendum.

Decimus voto ut uxoris talis vas argenteum Deo, non facit per hanc con-
cessionem, q̄ illud vas sit simpliciter & absolute uxoris: sed facit
illud ut uxoris quo ad præmissum, & exhibendum. Nam uox non potest per istam concessionem facere
quod illud Deo. Non transfer ergo per hanc modi concessionem
dñm in uxorem simpliciter, sed fin quid, q̄ quod ad præmis-
sum, & inde exhibendum Deo. sed remanent dñm uox apud
uxori, ut fin domina euipsum uox, quia ad hac tantum. Sicut si
concederet tale uox alia ut dare illud in pignus, non pro ip-
so commo, sed pro eo qui concedit uas, dominum uasis ablo-
cate remanere apud virtutem: & ei concessum est, esset dominus
ad hoc, quod est dare illud in pignus. Eset enim uox suu quod
hoc, & non simpliciter. Cum igit superior cõfidentia inferioris
voto, facit materia voti sit sua subdit. Sua autem non
simpliciter, sed ad præmissum, & exhibendum Deo. Et
propterea remanet post concessionem domini sum simpliciter il-
lum materiæ apud superiorem. Secundo secundum est, q̄ quando
aliquod concedit alium non absoluere, sed ad aliquem actum, res
sua concessa, non transit in actuali dominium eius cui est sic
concessa, nisi per actum illum ad quem est concessa, ac per hoc
donec exerceatur actus ille, res sic concessa non est, etiam quod
ad hoc, extra dominum superioris qui concessit, nisi in potentia,
qua, hinc potest rem illa affinare in materiali talis actus.
Et prosequendo exemplum possumus, Vas concessum a viro uxori
ad uouendum illud Deo, vel ad dandum in pignus, quia non est
concessum absoluere, sed ad actum præmissum, & exinde exhibere
deo, vel dandi in pignus, ideo non transiet etiam in dominium
uxoris quod ad hoc scilicet q̄ se fuit ut materia præmissionis &c.
minus illud Deo, non est illud uox in actu, ut materia præ-
missionis, sed in potestate: quia scilicet potest illud præmittere.
Vnde si uxor nunquam præmissionem reduceret ad actu, nun-
quam vas con-cessum habi ad actu præmissionis tamen, efficeret
autem uox secundum quid, ut materia præmissionis sua. Ex his

Autem principiis respondendum est ad quæstum, q̄ subditus q̄ uo-
uit de contentu superioris postea renocans, seu inhibens exhi-
bitionem rei uoto promissæ, excusat a peccato non seruando
votum: superior uero peccat mortaliter reuocando, seu inhibiendo.
Quod in subditus excusat, sequitur ex eo, q̄ res concepta fibi ad

promittendum, & exhibendum, licet fa-

cta fuerit actualiter
sita ut materia pro-
missionis quando vo-
uit, non tamen facta
est sua in actu, sed in
potentia, ut materia exhi-
bitionis. Et propter
terea ex quo super-
ior ante quam ad eo
transferatur domi-
nium, quod ad hoc q̄
res sit materia exhibi-
tionis, rem illam
retraxit ad se, subdi-
tus, cuius non erat ad
hac actu etiam secun-
dum quid res illa, no
tenebat ad exhiben-
dum quod suum non

est. Quod vero superior mortaliter peccat inhibendo, sequitur ex
hoc, q̄ licet apud superiorum remanet dominium illius rei exhiben-
tia Deo, remanet tamen dominium obligatum ad exhiben-
dum rem illam Deo ratione voti sui subdit, quo res illa obligata
est Deo de contentu ipsius superioris. Et propter tanquam uio-
lator, & delutor vinculi ad Deum, mortaliter peccat. Et propter
lex diuina Numeri 30. maritum qui post consentium reuocauit,
portare suam iniuriam statutum vixori antem non iustificat in initio
marito exequitur infinitus per hoc, ut Augustus exposuit, uxori
est esse excusatum ad obseruationem voti. Et per hoc pater re-
sponso ad obiectiōnem in oppositum, quia si in iustitia inhibe-
bere, aut præcipere contingit duplicitas. Vno modo, vt a iustis
exequendis ad quem teneant, aliud in eam, aut iniusta faciamus,
vt si quis præcipere furari, aut non credere in Deum: & sic non
est obedendum iniuste mandatis. Alio modo, quia tantum
ipse præcipiens, aut inhibens peccat inhibendo, seu præcipiendo:
& sic iniuste inhibentibus, aut præcipientibus est parentum. Et
sic est in propvio, quoniam, vt dictum est, subiectus non tenebat
ad exhibendum Deo, quod debet esse suum, & impeditum est
ne sit suum, sed superior impediens post vinculum, ne sit subdi-
tus ad exhibendum Deo ut consenserat, in culpa foliis est. Causa au-
tem hoc in loco nec ex dictis accipias, aut inferas, q̄ si prælaus
contentias uoto sui subdit, non possit sine peccato in noto illo
postea dispensare, hoc namque non est dictum, nec clauditur sub
data doctrina, si formaliter intelligatur ut intelligi debet. Sermo
nani habitus fuit & ex superiori, & iusdicto, meum um huicmodi
inquit, I. Superior est dñs, aut quasi dominus materie voti, &
subiectus dñs illius caret. Magna aut est differētia inter superio-
rem, & ecclesiasticum prælatum. Nā uir est superior relpectu uxori,
& pater respectu filii, & dñs respectu servū, non in ecclesiasti-
co prælatus. Et natus superioris potest est ad irritandum uo-
tum ecclesiastici autem prælati ut sic potest est ad dispensemandum,
vel comunitandam tota. Et superioritas coram alicui in propria
persona, eadem ratione qua est dominus, vel quasi dominus ma-
terie præmissa, ut pater de patre marito &c. Prælatio aut ecclesiasti-
ca contentias alicui in persona Dei, ut inferius in hac eadem
q̄ pater auctore. Vnde haec duo inueniuntur & separata, & con-
iuncta. Q̄s sunt separata, ut contingit in votis secularium, v.g. in
votis innumeris habentium viros, potestas superioris est in mar-
ito, potest autem prælati est in episcopo. Et tunc maior est potes-
tas superioris q̄ prælati, quia superior ut pote dñs materie voti
pot irritare uotum, ut pote de re sua fine le factum. Prælaus aut,
vt pote dispensator, non dñs, potest dispensare, vel commutare.
Et propter uorum uota uiris irritantur, quam a præ-
latis dispensantur, & simile est de aliquo subditum uotis, quod ad id, in quo sunt alterius. Quando uero sunt coniuncta in eodem
supposito, ut contingit in votis religiolorum, qui sunt & tan-
quam domini materie votuendis, & tanquam dispensatores uotis
in persona Dei, non sunt dererioris coniunctionis ex hoc, q̄
sunt coniuncta haec duo in uno, quam si essent separata. Et propter
terea sicut in uoto uxoris de confessione marii factis, pot est dis-
pensare, ita in uotis in gloriam de superioris contentia factis,
pot ipse idem, in quantum pater, in persona Dei dispensare.
Nam quando confitit uoto subiecti non ut prælaus in persona
Dei, sed ut quasi dominus materia præmissa contentia. Vnde
si postea in persona Dei dispensat, aut commutat, non est re-
uocator concessions, aut inhibitor seruans, ut præmissionis, sed
dispensator. Nec hoc est autorizare in facto proprio, ut quida
autumare

autumare videntur, quin nihil de proprio facte indicari: sed de votis subditis tamquam rato & firmo, cui per accidentem coniungitur, quod ex propria concessione ipsius qui dispensat, fuerit ratum. Quod enim iuris per accidens, tamquam extera relinquuntur.

Circa vota subditorum aliud adhuc dubium incurrit, An si irritata sunt ab habente potestatem non perpetua, sicut semper irrita, an cessante statu subiectio eius illius restituatur, v.g. An puer teneatur ad exercendum suum voluntum a patre irritata, postquam ex parte pueri transacta, facta est sui iuris.

Ad hoc dicunt, quod sine votum fuerit perpetuum, sicut pale, ex quo est factum de eo, quod est non iuri, si superior, in cuius potestate unum est illud quod uoto promittunt, irritat utotius amplius non tenetur. Et ratio est, quia si teneretur postquam est facta persona illa sui iuris, aut ab solito illo praelato qui irritavit, ista obligatio cum non sit postea de novo adiudicata, non effectu ratione continuati vinculi ipsius iuris.

Sed in aliis votis ex quo fuit irritum, desiri est, & constat quod illud quod non est continuari non potest.

Non ergo tenetur nisi ad implendum votum semel irritum: & hoc aperte in facris canonibus pater extra, de coniunctio. c. Quidam. &c. Placuit, ut proficiat irritante uxore suum uotum, illa mortua, non tenetur ad religionem. Sed adiuret quod si persona subiecta votaret nunc aliquid non pro nunc, sed pro tempore quo illud erit suum, quod votum tale est firmum, adeo quod non potest a superiori irritari, v.g. Uxor votus ieiunia & quando erit ieiuna. & sic de aliis. Et ratio est, quia res promittitur pro illo tempore quo non erit in potestate superiores. Et tam constat, quod ideo superiori habet potestatem irritandi, quia est dominus, aut quasi dominus materia qua promittitur, cuius oppositum haec accedit, & non ratione superioritatis respectu persona uotantis, nisi quatenus ipsa persona uocans est voti materia. Super hoc enim fundamento tota haec doctrina fundata est, & bene.

In responsive ad tertium eiusdem 8. ar. primò declarandus est verus sensus literae: deinde discutienda sunt dubia quædam de votis religiosorum. Scito igitur quod respōsio ita committere videtur male intellecta, quoniam in intelligitur quod haec litera reddat pro ratione, quare nullum votum religiosi est firmum, quia nullum tempus est, in quo prælatus non possit subdūrum occupare. Et quia ratio ita inefficax inveniatur, aut reprehenditur auctor, aut excusat cum glossis. Et salutis eorum reverentia, oīum error accidit, quia verba literæ secundum planam eius constructionem non consideraverunt. Litera namque in principio respōsionis posuit causam, quare nullum votum religiosi est firmum tali contextu, quod primo explicat ipsam rem, quia est causa, dicens quod religiosi subditus est prælato quantum ad suas operationes secundum professionem regulæ. Et statim subdit adhuc iurius causale ad inferendam dictam conclusionem, dicens, Et ideo nullum votum religiosi est firmum, nisi sit de consensu prælatis. Sed quoniam in contextu literæ in ideo, & ly nullum votum, mediat vna par' hefis, quia interponit totum hoc. (Etiam si aliquis ad horam aliquid facere posse, quam' ad alia non occupatur a prælato) quia tamē nullum tempus est exceptum, in quo prælatus non possum cum circa aliquid occupare, idcirco male intellecta est haec litera. Vbi adiuret duo. Primo, quod ratio illius interpretationis fuit, ut responderet non tacita, sed expressa obiectioni in argumeto, & in ipsa interpretatione replicata. Etiam si religiosi possint aliqua bona facere sine licencia prælatorum, ergo possunt promittere. Secundò, quia illa conclusio, Nullum votum religiosi est firmum, est conclusio illata in contextu literæ ex duobus. Primo, ex propositione posita in principio respōsionis tanquam causa conclusionis, ut dictum est. Secundò, ex illa aduersaria interpretat. I. Quia tamen nullum tempus est, & non tanquam a causa conclusionis, sed tanquam a particulari causa excludente particularem obiectionem, id est votis, quorum adimpleto egret tempore. Non enim omnia vota, etiam propriissime respectu boni supererogationis, agent tempore in execuzione, ut patet de voto abstinentia. Propter hoc enim secundum plenam constructionem literæ, illa conclusio viri que deferuntur. Hic est proculdubio sensus literæ.

Circa conclusionem autem ipsam, I. Nullum votum religiosi est firmum, dubium multiplex erit. Primum est, de eius ratione;

qua' fratre habeatur ueritas istius conclusionis. Secundum est,

F de eius veritate. Nam vident habere informib[us] reum. Primo, quod ad inhibitor, defensarius religionis. Viatur enim quod potest uoueri similiter: quoniam non est fibiger potest, aut statuta, ut si quis uoueri sciens

bertaris si sit libera conditionis, est sua potestatis quantum ad ea quae pertinent ad suam perfona puram, quod obligat se religioni per votum, vel quod matrimonii contrahat: non autem est sua potestatis quantum ad dispensationem domiticam. Vnde circa hoc potest aliquid uouere, quod non est ratum sine consensu patris. Secundum autem quia est in potestate alterius, nisi sub condicione, si ille, ad cuius potestate pertinet, non contradicat.

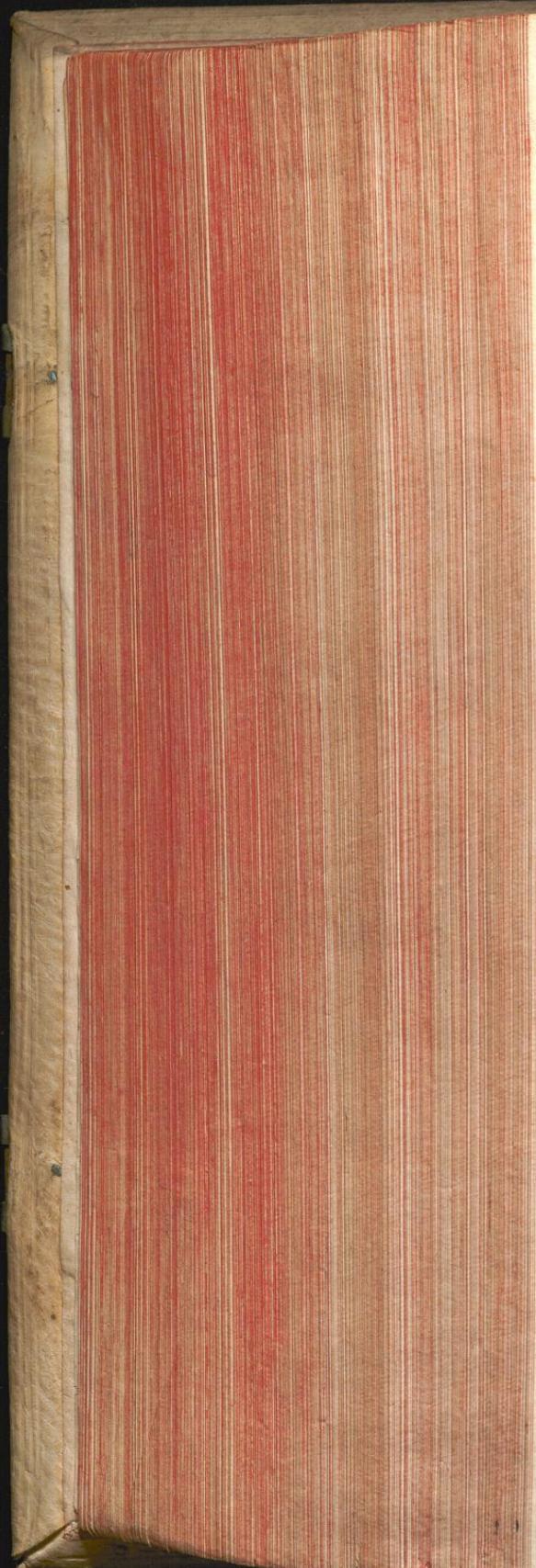
Ad SECUNDVM dicendum, quod ex quo homo uenit ad annos plus

G G ideo religiosi non potest uouere, quia habetur 20. q. 4. Canone Monach. vbi dicitur licet vota uouere: quod si uoueri, frangendum est, ut ex Bafilo a Gratiano acceptum. Sed in ecclesiastica fede, non ostendatur habere robur, nisi sit, sed Basilij auctoritas habetur. Et propterea, quod Ecclesia diuina autoritate hoc articulat, scilicet facit. Accommodatio vero, quia rationem efficacem quoniam, altera littera positam me conseruo. quia religiosi quantum ad suas operationes secundum professionem. Ex hoc, n. habetur, quod cum omni votum habere rationes ipsius religiosi, consequens est ut in materia votu promittenda. Et si quoniam operationes sunt subdictæ prælato, manifeste non tamen aliquid sic, & aliud non, operari possunt sequenti habentur. Principium autem huius modi est, quod operations religiosi quo ad prælato. Primo, quo ad exercitationem, prælatis, vel carum omisiones præcipere causam inire ad chorium, ferme intimes, &c. Secundum, rationes, quia, f. littera secundum planam eius constructionem non consideraverunt. Litera namque in principio respōsionis posuit causam, quare nullum votum religiosi est firmum tali contextu, quod primo explicat ipsam rem, quia est causa, dicens quod religiosi subditus est prælato quantum ad suas operationes secundum professionem regulæ. Et statim subdit adhuc iurius causale ad inferendam dictam conclusionem, dicens, Et ideo nullum votum religiosi est firmum, nisi sit de consensu prælatis. Sed quoniam in contextu literæ in ideo, & ly nullum votum, mediat vna par' hefis, quia interponit totum hoc. (Etiam si aliquis ad horam aliquid facere posse, quam' ad alia non occupatur a prælato) quia tamē nullum tempus est exceptum, in quo prælatus non possum cum circa aliquid occupare, idcirco male intellecta est haec litera. Vbi adiuret duo. Primo, quod ratio illius interpretationis fuit, ut responderet non tacita, sed expressa obiectioni in argumeto, & in ipsa interpretatione replicata. Etiam si religiosi possint aliqua bona facere sine licencia prælatorum, ergo possunt promittere. Secundò, quia illa conclusio, Nullum votum religiosi est firmum, est conclusio illata in contextu literæ ex duobus. Primo, ex propositione posita in principio respōsionis tanquam causa conclusionis, ut dictum est. Secundò, ex illa aduersaria interpretat. I. Quia tamen nullum tempus est, & non tanquam a causa conclusionis, sed tanquam a particulari causa excludente particularem obiectionem, id est votis, quorum adimpleto egret tempore. Non enim omnia vota, etiam propriissime respectu boni supererogationis, agent tempore in execuzione, ut patet de voto abstinentia. Propter hoc enim secundum plenam constructionem literæ, illa conclusio viri que deferuntur. Hic est proculdubio sensus literæ.

H H ideo religiosi non potest uouere, quia habetur 20. q. 4. Canone Monach. vbi dicitur licet vota uouere: quod si uoueri, frangendum est, ut ex Bafilo a Gratiano acceptum. Sed in ecclesiastica fede, non ostendatur habere robur, nisi sit, sed Basilij auctoritas habetur. Et propterea, quod Ecclesia diuina autoritate hoc articulat, scilicet facit. Accommodatio vero, quia rationem efficacem quoniam, altera littera positam me conseruo. quia religiosi quantum ad suas operationes secundum professionem. Ex hoc, n. habetur, quod cum omni votum habere rationes ipsius religiosi, consequens est ut in materia votu promittenda. Et si quoniam operationes sunt subdictæ prælato, manifeste non tamen aliquid sic, & aliud non, operari possunt sequenti habentur. Principium autem huius modi est, quod operations religiosi quo ad prælato. Primo, quo ad exercitationem, prælatis, vel carum omisiones præcipere causam inire ad chorium, ferme intimes, &c. Secundum, rationes, quia, f. littera secundum planam eius constructionem non consideraverunt. Litera namque in principio respōsionis posuit causam, quare nullum votum religiosi est firmum tali contextu, quod primo explicat ipsam rem, quia est causa, dicens quod religiosi subditus est prælato quantum ad suas operationes secundum professionem regulæ. Et statim subdit adhuc iurius causale ad inferendam dictam conclusionem, dicens, Et ideo nullum votum religiosi est firmum, nisi sit de consensu prælatis. Sed quoniam in contextu literæ in ideo, & ly nullum votum, mediat vna par' hefis, quia interponit totum hoc. (Etiam si aliquis ad horam aliquid facere posse, quam' ad alia non occupatur a prælato) quia tamē nullum tempus est exceptum, in quo prælatus non possum cum circa aliquid occupare, idcirco male intellecta est haec litera. Vbi adiuret duo. Primo, quod ratio illius interpretationis fuit, ut responderet non tacita, sed expressa obiectioni in argumeto, & in ipsa interpretatione replicata. Etiam si religiosi possint aliqua bona facere sine licencia prælatorum, ergo possunt promittere. Secundò, quia illa conclusio, Nullum votum religiosi est firmum, est conclusio illata in contextu literæ ex duobus. Primo, ex propositione posita in principio respōsionis tanquam causa conclusionis, ut dictum est. Secundò, ex illa aduersaria interpretat. I. Quia tamen nullum tempus est, & non tanquam a causa conclusionis, sed tanquam a particulari causa excludente particularem obiectionem, id est votis, quorum adimpleto egret tempore. Non enim omnia vota, etiam propriissime respectu boni supererogationis, agent tempore in execuzione, ut patet de voto abstinentia. Propter hoc enim secundum plenam constructionem literæ, illa conclusio viri que deferuntur. Hic est proculdubio sensus literæ.

I I ideo religiosi non potest uouere, quia habetur 20. q. 4. Canone Monach. vbi dicitur licet vota uouere: quod si uoueri, frangendum est, ut ex Bafilo a Gratiano acceptum. Sed in ecclesiastica fede, non ostendatur habere robur, nisi sit, sed Basilij auctoritas habetur. Et propterea, quod Ecclesia diuina autoritate hoc articulat, scilicet facit. Accommodatio vero, quia rationem efficacem quoniam, altera littera positam me conseruo. quia religiosi quantum ad suas operationes secundum professionem. Ex hoc, n. habetur, quod cum omni votum habere rationes ipsius religiosi, consequens est ut in materia votu promittenda. Et si quoniam operationes sunt subdictæ prælato, manifeste non tamen aliquid sic, & aliud non, operari possunt sequenti habentur. Principium autem huius modi est, quod operations religiosi quo ad prælato. Primo, quo ad exercitationem, prælatis, vel carum omisiones præcipere causam inire ad chorium, ferme intimes, &c. Secundum, rationes, quia, f. littera secundum planam eius constructionem non consideraverunt. Litera namque in principio respōsionis posuit causam, quare nullum votum religiosi est firmum tali contextu, quod primo explicat ipsam rem, quia est causa, dicens quod religiosi subditus est prælato quantum ad suas operationes secundum professionem regulæ. Et statim subdit adhuc iurius causale ad inferendam dictam conclusionem, dicens, Et ideo nullum votum religiosi est firmum, nisi sit de consensu prælatis. Sed quoniam in contextu literæ in ideo, & ly nullum votum, mediat vna par' hefis, quia interponit totum hoc. (Etiam si aliquis ad horam aliquid facere posse, quam' ad alia non occupatur a prælato) quia tamē nullum tempus est exceptum, in quo prælatus non possum cum circa aliquid occupare, idcirco male intellecta est haec litera. Vbi adiuret duo. Primo, quod ratio illius interpretationis fuit, ut responderet non tacita, sed expressa obiectioni in argumeto, & in ipsa interpretatione replicata. Etiam si religiosi possint aliqua bona facere sine licencia prælatorum, ergo possunt promittere. Secundò, quia illa conclusio, Nullum votum religiosi est firmum, est conclusio illata in contextu literæ ex duobus. Primo, ex propositione posita in principio respōsionis tanquam causa conclusionis, ut dictum est. Secundò, ex illa aduersaria interpretat. I. Quia tamen nullum tempus est, & non tanquam a causa conclusionis, sed tanquam a particulari causa excludente particularem obiectionem, id est votis, quorum adimpleto egret tempore. Non enim omnia vota, etiam propriissime respectu boni supererogationis, agent tempore in execuzione, ut patet de voto abstinentia. Propter hoc enim secundum plenam constructionem literæ, illa conclusio viri que deferuntur. Hic est proculdubio sensus literæ.

K K ideo religiosi non potest uouere, quia habetur 20. q. 4. Canone Monach. vbi dicitur licet vota uouere: quod si uoueri, frangendum est, ut ex Bafilo a Gratiano acceptum. Sed in ecclesiastica fede, non ostendatur habere robur, nisi sit, sed Basilij auctoritas habetur. Et propterea, quod Ecclesia diuina autoritate hoc articulat, scilicet facit. Accommodatio vero, quia rationem efficacem quoniam, altera littera positam me conseruo. quia religiosi quantum ad suas operationes secundum professionem. Ex hoc, n. habetur, quod cum omni votum habere rationes ipsius religiosi, consequens est ut in materia votu promittenda. Et si quoniam operationes sunt subdictæ prælato, manifeste non tamen aliquid sic, & aliud non, operari possunt sequenti habentur. Principium autem huius modi est, quod operations religiosi quo ad prælato. Primo, quo ad exercitationem, prælatis, vel carum omisiones præcipere causam inire ad chorium, ferme intimes, &c. Secundum, rationes, quia, f. littera secundum planam eius constructionem non consideraverunt. Litera namque in principio respōsionis posuit causam, quare nullum votum religiosi est firmum tali contextu, quod primo explicat ipsam rem, quia est causa, dicens quod religiosi subditus est prælato quantum ad suas operationes secundum professionem regulæ. Et statim subdit adhuc iurius causale ad inferendam dictam conclusionem, dicens, Et ideo nullum votum religiosi est firmum, nisi sit de consensu prælatis. Sed quoniam in contextu literæ in ideo, & ly nullum votum, mediat vna par' hefis, quia interponit totum hoc. (Etiam si aliquis ad horam aliquid facere posse, quam' ad alia non occupatur a prælato) quia tamē nullum tempus est exceptum, in quo prælatus non possum cum circa aliquid occupare, idcirco male intellecta est haec litera. Vbi adiuret duo. Primo, quod ratio illius interpretationis fuit, ut responderet non tacita, sed expressa obiectioni in argumeto, & in ipsa interpretatione replicata. Etiam si religiosi possint aliqua bona facere sine licencia prælatorum, ergo possunt promittere. Secundò, quia illa conclusio, Nullum votum religiosi est firmum, est conclusio illata in contextu literæ ex duobus. Primo, ex propositione posita in principio respōsionis tanquam causa conclusionis, ut dictum est. Secundò, ex illa aduersaria interpretat. I. Quia tamen nullum tempus est, & non tanquam a causa conclusionis, sed tanquam a particulari causa excludente particularem obiectionem, id est votis, quorum adimpleto egret tempore. Non enim omnia vota, etiam propriissime respectu boni supererogationis, agent tempore in execuzione, ut patet de voto abstinentia. Propter hoc enim secundum plenam constructionem literæ, illa conclusio viri que deferuntur. Hic est proculdubio sensus literæ.

nator, quia non est hoc expressum in regula. Ex quibus omnibus colliguntur, quod religiosus subditus est praelato in operationibus exercendis & omittedis omnibus, quae non sunt de necessitate factis, aut peccata, excepto ex exercito excedentium regulam, & transactis ad arctorem religionem, vel statum, quae quia semper intelleguntur excepta, i.e. absolute verificatur, quod religiosus est subditus praelato in omnibus operationibus & omissionibus suis. Vnde facile patet ratio, quare nullus religiosus uotum apparet, si respectu boni supplicationis, & operationis & omissionis, est firmus, q.d. est subditus praelato quod ad haec secundum regulam: quia est subditus ei in omnibus suis operationibus, & omissionibus, que sunt, & non possunt esse operantur ad regulam, & ea ex qua regulantur. Et propter ea licet religiosus non subdit praelato in omnibus absolute, quia tamen est subditus ei in omnibus suis, que sunt, vel esse possunt oportuna secundum regulam, ideo bene uiretur, quod est ei subditus in omnibus suis operationibus, & omissionibus supererogationis reductive factem ad regulam, & ea quae sunt regulae. Et propterea nullum illum uotum de huicmodi est firmum, utpote factum de eo quod est in potestate alterius directe, vel reductivè quod magis respondendo singillatim singulis dubiis pater.

Vnde ad primum dubium de uoto eorum, que sunt statuta in regula dicuntur, quod tale uotum est uotum supererogationis, quia dicitur his, quae sunt dispensabilitate a praelato: quia etis de his quae sunt religiose ex dispensatione licita, & ad quorum opposita potest cogi a praelato dispensante cum eo: quonia, ut dictum est, horum opposita sunt quandoque opportuna ad ea, quae religionis sunt, propter quod praelatis commissa est authoritas dispensandi. Nec hoc est precipere contra, aut preter regulam, sed sedis regulam, quoniam secundum regulam hæc potest dispensari: & confitit q.d. dispensatio facta, regula non obligat. Vnde nihil contra, aut præter ea agitur, sed secundum eam precipit actum opportunitati ad ea que regulare sunt. Quo si ut huicmodi uota duplicitate derogent potestati praelati. Primo quod ad qualitatem actus, quia prælatus potest facte dispensando de actu illicito, licetum huic suo subditu. Et si uotib[us] illis est validum, quantumcumque prælatus facere licet, et illicitum huic qui uotum. Secundo, quod ad exercitationem, ex omissionem, quia prælatus potest dispensando precipere subditu suo oppositum illius inhibiti, seu mandati: & si uotum est illud, non potest hoc precipere. Et si bene profixeris, horum inconvenientia causa, est uliparit dominii suarum operationum. Nam firmitas talium uotorum ex sola uoluntate subditu do minimum presupponit in subditu, ut posse super tales operationes, & quo ad qualitatem reddendo sibi eas illicitas lege proprii uoti, & quo ad exercitationem obligando se ad illa omittenda, aut exequenda, & debeat prælatus quicquid uult. Non sunt ergo firma talia uota fine confundit prælati. Nec oblati quod prælatus non possit facte licita, aut precipere, nisi dispensando: quoniam potest facte dispensatio, & factua de illicito licitum, & precipit omnia reducere opportunorum ad ea quae sunt regulæ, est potest facte ordinaria, contra quam conitur omne uotum subditu esse incurrsum.

Ad secundum uero dubium de uoto uitandi ea que sunt peccata uenialia, ut non dicere uerbum oris omnis & huicmodi dicuntur, quod huicmodi uota religiosorum sunt firma non minus quam a facultibus fierentia non sunt de his quibus potestati platonum directe, vel reductivè quod ad qualitatem, aut exercitationem, ea commutare in persona Dei. Et quandoque sunt adeo indistincte, ut menses puniri uotis pro eo, q.d. tato se exponit periculo pecadis mortaliter. Nec authoris, nec iusta de hominibus uotis loquuntur, cum de uotis religiosorum loquuntur, q.d. non sunt de bono supererogationis.

Ad tertium dum dubium est, q.d. uota de his que sunt necessaria sunt ad salutem, a quoque sunt, uota sunt & firma, quoniam in his nullus prælato libet. Nec oportuit haec excipi, quia, ut dictum est, non habent propriam uotum materiali, ratione cuius subditu non possunt mouere sine voluntate superioris.

ARTICVLVS IX.

Vtrum pueri possunt uoto se obligare ad religionis ingressum.

Super quest. ocluage
lefmoetanus, articu
lum nonum.

Nart. 9. eiusdem 88.

q. notanda sunt pri
mo tria, deinde dubia
sunt mouenda. Nota
ergo primo differen
tiam originis respe
ctu efficacia in uoto
simplici vel sollemni.
Nam uoti simplicis
efficacia ex delibera
tione animi est, qua
quis innedit se obli
gare, quod promittit
deo fit, ut dictum
est. Voti autem solen
ni efficacia oritur ex
statuo Ecclesie sive
hoc fiat media conse
cratio, aut benedi
ctione, ut de facto
fieri auctor interpre
tatur, sive fiat sine be
nedictione, & cofer
tatione, ut de declaratio
nem est. Et ex hoc se
quitur, quod ante fa
ctum Ecclesia haber
maiorum potestatem

Infr. q. 189.
ar. 5. cor. Et
4. diff. 27. q.
2. art. 3. cor.
Et dif. 38. q.
1. art. 9. q.
Et op. 17. c.
12. & c. 13. ad.

Ad nonnum sic procedit. Detur, quod pueri non possunt uoto se obligare ad religiosis ingressum. Cum n.d. uotum regatur animi deliberatio, non competit uouere nisi illis, qui habent usum rationis: sed hoc deficit in pueris, sicut & in animalibus, uel furiosis. Sicut ergo ametes & furiosi non possunt se aliqd uoto astringere: ita nec pueri, ut uiri, possunt se uoto obligare religioni.

T2. Præt. Illud qd rite p. ab aliquo fieri, non potest ab aliquo irritari: sed uotum religiosi a puero, uel puella factum an annos pubertatis, potest a parentibus reuocari, uel a tute, ut habetur 20. q. 2. c. Puella ergo uideatur qd puer, uel puella aii 14. annos non possint rite uouere.

supra uotum solenne, quam supra simplex, quoniam statuta Ecclesie sunt in eius potestate. Singulorum autem animi interiores motus, in quibus perficitur uotum simplex, non ira subiungit Ecclesie, ut patet. Et ex hac differentia sequitur secundo notandum, quod feliciter Ecclesia potest ante factum, uotum solenne irruere facere si fiat, ut patet ex litera dicente, quod quantumcumque aliquis fit dol capax, non potest obligari uoto solenni religionis proper Ecclesie statuum. Ex hoc ergo quod Ecclesia fit statum, inhabiles sunt impuberes ad uotum solenne religionis. Et quia plus est inhabilitare omnes huicmodi impuberes, quam habilitare aliquem unum puberem: ideo sicut potest prohibere omnes impuberes dol capaces, qui secundum naturam ius possunt follemente proferre, potest prohibere ne aliquis, puta Petrus, profiteatur, irrum & inane decernendo si fecerit factum fuerit. & ratio dicta est superius. Et bene adiuveret, quod non loquimur de quocumque uoto folamenti, sed religionis tantumnam fecerit de uoto folamenti continet. Tale namque uotum, si impuberes est dol capax, suscipiendo facrum ordinem emitit.

D Tertio, notandum est, quod auctor est male intellectus in illis verbis, si uero ante pubertas annos attigit ultima rationis, potest, quantum in ipso est, se obligare. Interpretari namque sunt, quod de omni uoto, etiam religionis loquatur, & impugnarunt: cum tam clare conatur, quod loquitur de uoto distincto contra uoto religionis, ut patet per sequentia, scilicet, Quantumcumque a uoto fit dol capax, ante annos pubertas non potest se obligare uoto folamenti religionis. Et scilicet quod uotum folamenti religionis, quod non ualeat pro folamenti, propter defitum etatis, non remanet, habens uotum simplicis, declarante, seu statuente hoc Ecclesia extra, de regul. capit. 15. qui, in sexto, ubi dicitur quod professus ante completem annum decimoparvus potest libere redire ad facultum. Quod non diceret Ecclesia, si talis quantum in ipso est, teneretur ad religionem, aut continentiam.

E Occurrit autem primò dubium circa illud, Nectamen propter hoc, scilicet quod impuberes sunt dol capaces, in aliquo eximuntur a cura parentum. Videatur namque quod hoc sit fallum, quoniam impuberes si malitia supplet etatem, potest contrahere uerum matrimonium, ut patet extra de defensione impuberum. Et si potest contrahere, ac per hoc dare potestem sui corporis alteri homini iniurias parentibus, ergo ante annos pubertas eximuntur a potestate parentum, cuius oppositum dicunt in litera. Et rursus, si potest corpus suum dare iniurias parentibus homini, ergo Deo: cum non debat esse magis liber ad dandum alteri homini, si uita est ecclesiastica lxx, quam Deo. Et confirmatur, quia Ecclesia uidetur hoc approbare ut patet, uigilium.

Secunda Secundus S. Thomæ.

EE que-